

ทำไมต้องทำ...?

“คาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
รายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจกระดับเมือง”

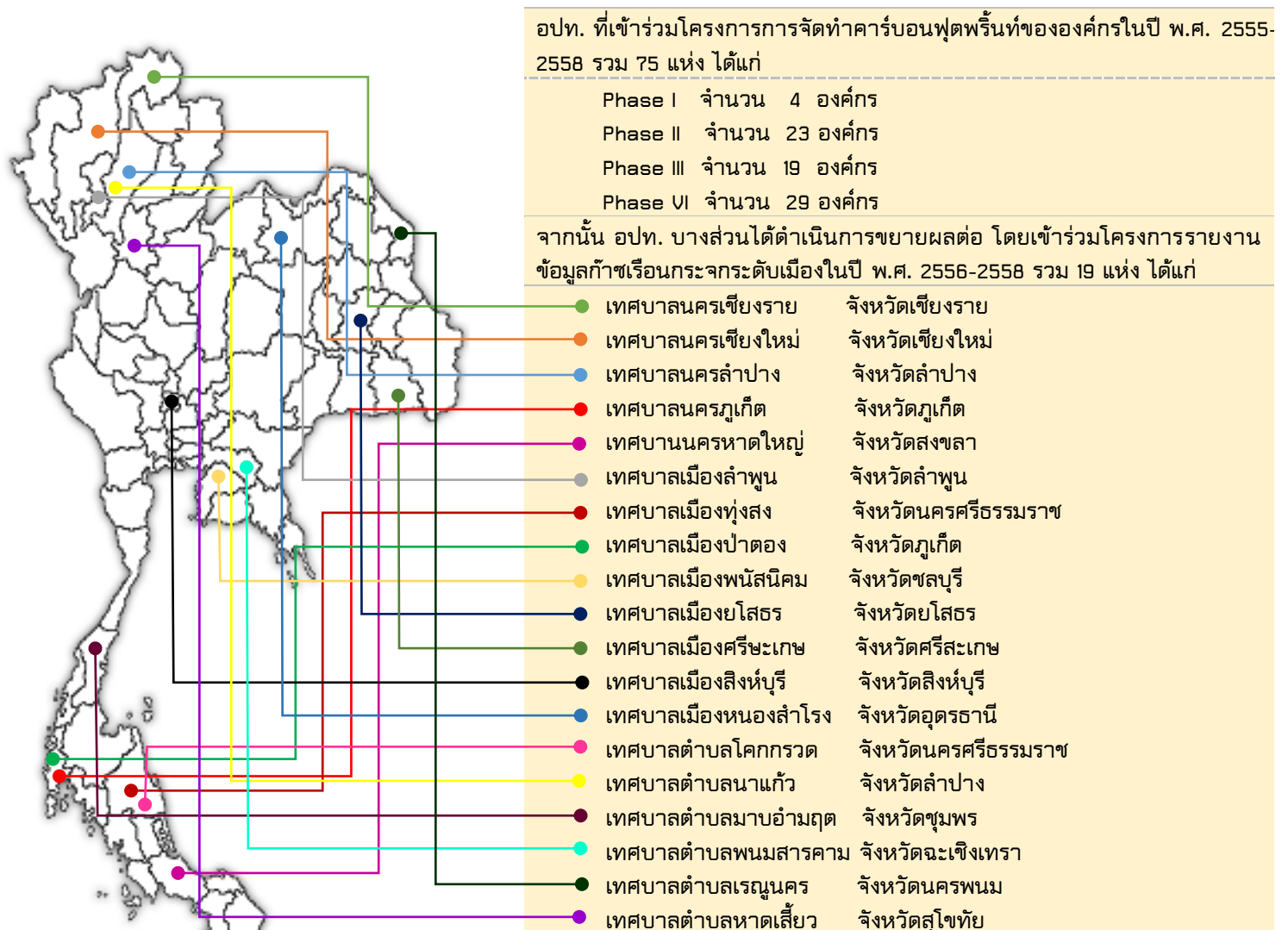
การจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจกระดับเมือง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสู่เมืองคาร์บอนต่ำ

ด้วยประเทศไทยได้กำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ได้ให้ความสำคัญต่อบริบทนโยบายเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมาก โดยมีข้อเสนอให้ปรับโครงสร้างเพื่อนำไปสู่ "สังคมคาร์บอนต่ำ" นั้น ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย ซึ่งมีกิจกรรมมากมายที่ก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจกที่เป็นแหล่งกำเนิดการเกิดภาวะโลกร้อนที่สำคัญไม่แพ้ภาคส่วนอื่นๆ และเป็นองค์กรของรัฐที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ดังนั้นจึงควรเรียนรู้และเข้าใจเครื่องมือแสดงข้อมูลปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยและดูดกลับจากการดำเนินงานขององค์กร/เมือง อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่การเป็นเมืองคาร์บอนต่ำนั่นเอง

ทำเพื่ออะไร?

การจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจกระดับเมือง จะเป็นเครื่องมือในการช่วยให้เราทราบถึงปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่องค์กร/เมืองของเราดำเนินกิจกรรมอยู่ ซึ่งโครงการนี้จึงต้องการที่จะส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในระดับเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล เข้าใจหลักการและสามารถคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของตนเอง ตลอดจนสามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อลดก๊าซเรือนกระจกในท้องถิ่นบนพื้นฐานของการใช้ข้อมูลคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร/เมืองให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ซึ่งที่ผ่านตั้งแต่ปีงบประมาณ 2554 - 2558 โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในระดับองค์กรแล้ว 75 แห่ง และมีการขยายผลไปสู่การรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจกระดับเมืองแล้ว 19 แห่ง

อะไรคือ? คาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร (Carbon Footprint for Organization: CFO)

คาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร คือ การแสดงแหล่งปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจก โดยปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยและดูดกลับเกิดจากกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งถูกคำนวณออกมาในรูปของคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (CO₂ equivalent)

โดยการคำนวณคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร พิจารณาได้จาก 3 ขอบเขต		
<ul style="list-style-type: none"> SCOPE 1 : 		ก๊าซเรือนกระจกที่มาจากกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรโดยตรง เช่น การเผาไหม้ของเครื่องจักร การเผาไหม้ของพาหนะขององค์กร การจัดการขยะของเสีย การบำบัดน้ำเสีย การรั่วซึม/รั่วไหลจากกระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น
<ul style="list-style-type: none"> SCOPE 2 : 		ก๊าซเรือนกระจกที่มาจากกิจกรรมทางอ้อมโดยการใช้พลังงาน ได้แก่ การซื้อพลังงานมาใช้ในองค์กร (พลังงานไฟฟ้า พลังงานความร้อน พลังงานไอน้ำ) เป็นต้น
<ul style="list-style-type: none"> SCOPE 3 : 		ก๊าซเรือนกระจกที่มาจากกิจกรรมทางอ้อมอื่นๆ เช่น การเดินทางของพนักงานด้วยพาหนะที่ไม่ใช่ขององค์กร การเดินทางไปสัมมนาออกสถานที่ การใช้ทรัพยากรต่างๆ เช่น น้ำประปา กระดาษ เป็นต้น

อะไรคือ? ข้อมูลปริมาณก๊าซเรือนกระจกระดับเมือง (City Carbon Footprint: CCF)

ข้อมูลปริมาณก๊าซเรือนกระจกระดับเมือง คือ การแสดงแหล่งปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจก โดยปริมาณการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกมาจากกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในขอบเขตการปกครองของเมืองที่มีอาณาเขตตามภูมิศาสตร์ทางการเมือง (Geopolitical boundary) ที่เมืองดำเนินการอยู่ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งถูกคำนวณออกมาในรูปของคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (CO₂ equivalent) พิจารณาได้จาก 3 ขอบเขตเช่นกัน แต่ต่างกันที่การจัดเก็บข้อมูลกิจกรรมต่างๆ

โดยการคำนวณข้อมูลปริมาณก๊าซเรือนกระจกระดับเมือง พิจารณาตามกิจกรรมดังนี้				
การใช้พลังงานในที่พักอาศัย	การใช้พลังงานในพื้นที่สาธารณะ	การใช้พลังงานและกลุ่มธุรกิจการค้าและบริการ	การใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน	การใช้เชื้อเพลิงผลิตพลังงาน
การใช้พลังงานของอุตสาหกรรมการผลิต	การใช้พลังงานในการขนส่ง	การจัดการของเสียด้วยวิธีต่างๆ	การจัดการน้ำเสียและการปล่อยทิ้ง	การทำเกษตรและปศุสัตว์ที่เกี่ยวข้อง

โอกาสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยากเข้าร่วมโครงการ

จากความสำเร็จในโครงการดังกล่าวและเพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ 2559 นี้ ทางองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ร่วมกับศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านจัดการพลังงานและเศรษฐกิจพิเศษ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย จึงได้จัดทำ “โครงการส่งเสริมการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจกระดับเมือง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสู่เมืองคาร์บอนต่ำ” ขึ้น โดยมีเป้าหมายว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างน้อย 24 แห่งนั้น มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจกระดับเมือง อันจะเป็นการช่วยเสริมสร้างศักยภาพให้กับท้องถิ่นไทยในการบริหารจัดการการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อก้าวไปสู่การเป็นเมืองลดคาร์บอน และท้ายสุดเป็นเมืองตัวอย่างของประเทศไทยและของประชาคมโลกต่อไป

จะได้อะไร? จากการเข้าร่วมโครงการ

1. ได้ทราบปริมาณและแหล่งปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมภายในขอบเขตขององค์กร/ขอบเขตการปกครองของเมืองตนเอง
2. สามารถต่อยอดจากการประเมินศักยภาพของกิจกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก แล้วพัฒนาสู่กลไกในการกำหนดนโยบาย บทบาท และแผนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้อย่างต่อเนื่อง
3. เป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในองค์กรและการจัดทำข้อมูลปริมาณก๊าซเรือนกระจกระดับเมืองได้
4. เป็นโอกาสในการสร้างเครือข่ายซึ่งส่งผลต่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ของการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในองค์กรและการจัดทำข้อมูลปริมาณก๊าซเรือนกระจกระดับเมืองได้อย่างเป็นระบบ
5. สามารถใช้ข้อมูลการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในองค์กรและการจัดทำข้อมูลปริมาณก๊าซเรือนกระจกระดับเมืองมาพัฒนาฐานข้อมูลฐาน ซึ่งส่งผลให้เกิดการขยายผลในอนาคตอย่างต่อเนื่องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สอบถามเพิ่มเติมได้ที่

1. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คุณลักขณา เจริญสุข และ คุณวรรัชมล เลิศจตุรานนท์

โทรศัพท์ 053-942-086 และ 084-180-5313 และ 088-253-5844 หรือ อีเมลล์ cfoccf.city@gmail.com

2. สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

คุณวรภากร น้อยพันธ์ และ คุณธนภิทร สุขเกษม

โทรศัพท์ 086-348-9948 และ 085-148-8299 หรือ อีเมลล์ envi.nmt@gmail.com

